

ნათია კობალეიშვილი,
საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და
კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

რეზიუმე

კინოფესტივალების ისტორია საქართველოში ჯერ კიდევ საბჭოთა იდეოლოგიის ხანიდან იწყება. რა თქმა უნდა, მაშინ საქართველოს კინემატოგრაფია, როგორც კავშირის ნაწილი, საბჭოთა კინოსაგან განუყოფელ მოვლენად არ განიხილებოდა. მიუხედავად ამისა, ქართული კინოს ისტორიული მნიშვნელობა მაინც ხდებოდა მსჯელობის საგანი საკავშირო თუ საერთაშორისო ფესტივალებზე.

ისტორიული რეალობა იყო ისიც, რომ ნებისმიერი ფესტივალი, საერთაშორისო ასპარეზი, სადაც ქართული კინო ან რეჟისორი საქართველოდან იქნებოდა წარდგენილი, უპირველეს ყოვლისა, განიხილებოდა, როგორც საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელი. ამიტომ, საზღვრებს გარეთ, სამწუხაროდ, ქართული კინოს ისტორიულ გამარჯვებებს საბჭოთა წარმატებად აღიქვამდნენ.

მიუხედავად ამისა, ქართულმა კინომ თავისი არსებობის განმავლობაში მანძილზე მოახერხა და, სწორედ სხვადასხვა დროს გადაღებული ფილმების დღესაც არსებული წარმატების საფუძველზე, საერთაშორისო საფესტივალო ცხოვრებაში დამოუკიდებელი ადგილი დაიმკვიდრა.

საქართველოში არსებული საფესტივალო ცხოვრებაც ძალზე საინტერესოა თავისი ისტორიით, რადგან ჯერ კიდევ 1980-იან წლებში, მაშინ, როდესაც ქვეყანა საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში იყო, თბილისში ტარდებოდა საინსტიტუტო მასშტაბის და ახალგაზრდული ფილმების ფესტივალები. ქართული ახალგაზრდული კინოც მიემგზავრებოდა უამრავ საერთაშორისო ფესტივალზე და ქვეყანაში 90-იან წლებში დაწყებული სოციო-პოლიტიკური და ტერიტორიული მთლიანობისათვის დაწყებული ომის მიუხედავად, ეს პროცესი განაგრძობდა თითქმის უწყვეტ არსებობას.

კინოინდუსტრიის, კინოწარმოების განვითარებისათვის საფესტივალო დინამიკა აუცილებელი იყო. საქართველოში შექმნილი ახალი ფილმების წარდგენა და მსოფლიო კინოს ნიმუშების

ჩამოტანა, ინტერნეტსივრცის არსებობამდეც და დღევანდელ რეალობაშიც, უშუალოდ პროფესიული პროცესის უწყვეტობას ნიშნავს.

დღევანდელ დღეს საქართველოში არსებული ტრადიციული თუ ახლად ფეხადგმული ფესტივალები განაპირობებს ქართული კინოს განვითარების ყველაზე საინტერესო და მნიშვნელოვან გზას სადებიუტო და საავტორო კინოს ხელშეწყობისთვის. რა თქმა უნდა, ნებისმიერი საფესტივალო ცხოვრება რეაგირებს გარდაქმნებსა და ძვრებზე მსოფლიოში.

კინოსაფესტივალო დინამიკა საქართველოში

საკვანძო სიტყვები: კინოფესტივალი, წარმოება, პროცესი, სამენეჯერო სიახლე, გარდაქმნები, სიახლე

ნებისმიერი ფესტივალი, საერთაშორისო ასპარეზი, სადაც ქართული კინო ან რეჟისორი საქართველოდან იქნებოდა წარდგენილი, უპირველეს ყოვლისა, განიხილებოდა, როგორც საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელი. ამიტომ, საზღვრებს გარეთ, სამწუხაროდ, ქართული კინოს ისტორიულ გამარჯვებებს საბჭოთა წარმატებად აღიქვამდნენ. მიუხედავად ამისა, ქართულმა კინომ თავისი არსებობის განმავლობაში მოახერხა და საერთაშორისო საფესტივალო ცხოვრებაში დამოუკიდებელი ადგილი დაიმკვიდრა.

ამის მაგალითია რევაზ ჩხეიძის „ჯარისკაცის მამა“ (1964), მერაბ კოკოჩაშვილის „დიდი მწვანე ველი“ (1967), ლანა ლოლობერიძის „რამდენიმე ინტერვიუ პირად საკითხებზე“ (1978), თენგიზ აბულაძის „მონანიება“ (1984), გიორგი ოვაშვილის „გაღმა ნაპირი“ (2009), ლევან კოლუაშვილის „ქუჩის დღეები“ (2010), ზაზა ურუშაძის „მანდარინები“ (2013), ნანა ექვთიმიშვილის „ჩემი ბედნიერი ოჯახი“ (2017), ზაზა ხალვაშის „ნამე“ (2018), რატი ონელის, დეა კულუმბეგაშვილის, მინდია ესაძის, ანა ურუშაძის და სხვა რეჟისორთა ფილმები. სხვადასხვა დროს გადაღებული ეს და მრავალი სხვა ქართული ფილმი მდიდარი საფესტივალო ბიოგრაფიით და პრიზებით გამოირჩევა.

საქართველოში საფესტივალო ცხოვრებაც ძალზე საინტერესოა თავისი ისტორიით: ჯერ კიდევ 1980-იან წლებში თბილისში

ტარდებოდა საინსტიტუტო მასშტაბის და ახალგაზრდული ფილმების ფესტივალები. ქართული ახალგაზრდული კინოც მიემგზავრებოდა უამრავ საერთაშორისო ფესტივალზე – 90-იან წლებში დაწყებული სოციოპოლიტიკური და ტერიტორიული მთლიანობისათვის მიმდინარე ომის მიუხედავად, ეს პროცესი თითქმის უწყვეტად არსებობდა.

ჯერ კიდევ სოციალურ და იდეოლოგიურ გარდამტეხამდელ პერიოდში, 1888 და 1990 წლებში, საქართველოში, შავი ზღვის სანაოსნოს სამგზავრო თბომავალ „გრუზიაზე“¹, კომპანია „ქართული ტელეფილმის“ ინიციატივითა და ორგანიზებით, ორჯერ ჩატარდა საერთაშორისო ფესტივალი „ოქროს საწმისი“, რომელზეც დაახლოებით 40 ქვეყნის წარმომადგენლები მთელი მსოფლიოდან განიხილავდნენ და აფასებდნენ ფილმებს. იმართებოდა მასშტაბური ხასიათის რეტროსპექტიული ჩვენებები, რომელზეც მერაბ კოკოჩაშვილის, სოსო ჩხაიძის, გურამ პატარაიას, სხვა უამრავი ავტორის ნამუშევრებიც იყო წარმოდგენილი, როგორც ქართული კინოს შესაძლებლობების ნათელი მაგალითები. ამ ფესტივალმა ცხადყო, თუ რამდენად მრავალფეროვანი შეიძლებოდა ყოფილიყო საქართველოს საფესტივალო ცხოვრების საზღვრები და ის მხოლოდ ორჯერ ჩატარდა, საქართველოში ტერიტორიული მთლიანობისთვის დაწყებული სამოქალაქო კონფლიქტების გამო.

1992 წელს თბილისში გაიმართა კიდევ ერთი კინოფესტივალი სახელწოდებით „ოქროს არწივი“. სულ ცოტა ხანში მისი მასშტაბი გაიზარდა და ამ პროექტმა შავიზღვისპირა ქვეყნების კინოფესტივალის სახელი დაიმკვიდრა. ის მონაცვლეობით იმართებოდა საქართველოს ორ უმნიშვნელოვანეს ქალაქში – ბათუმსა და თბილისში. „ოქროს არწივს“ ყველა ტრადიციული ნომინაცია გააჩნდა და უკვე საკუთარი ინტერესების, მხატვრული გადაწყვეტისა და ფორმის შესახებ აზრთა სხვადასხვაობასაც იწვევდა მაყურებელში. პროექტი გამოირჩეოდა თავისი ექსპერიმენტული ხასიათითაც, სხვადასხვა ფორმის და შინაარსის ნამუშევრებით.

სწორედ ამ ფესტივალმა გაუხსნა დიდი შესაძლებლობები სტუდენტურ და სადებიუტო ფილმებს. სამენეჯერო სიახლემ, „ოქროს არწივის“ ღირექტორატის ყოველწლიურმა ან პერიოდულმა

¹ რუსულიდან თარგმანში „საქართველო“. თბომავალი საბჭოთა კავშირის შავი ზღვის სანაოსნოს კუთვნილებას წარმოადგენდა და, შესაბამისად, მისი სახელწოდებაც რუსულიდან მომდინარეობდა.

ცვლილებებმა მისი ჩატარების ფორმებიც გაამრავალფეროვნა. XX საუკუნის 90-იან წლებში „ოქროს არწივმა“ მომავლის იმედი მისცა კინემატოგრაფისტებს და 2000 წელს თბილისის საერთაშორისო ფესტივალის დაარსება განაპირობა, ვინაიდან შეიქმნა დადებითი საზოგადოებრივი აზრი და ხელოვანთა განწყობა ფესტივალები-სადმი. 2000 წლიდან ორი შემდგომი წლის განმავლობაში ეს ფესტივალის საერთაშორისო ფესტივალ „საჩუქრის“ (GIFT) ფარგლებში ჩატარდა. ფართომასშტაბიანი სპონსორობის სისტემა საშუალებას აძლევდა ორგანიზატორებს, კინოფესტივალის ნაწილიც სრულფასოვნად განეხორციელებინათ. ამგვარი კოალიცია სახელოვნებო დარგების ერთიანობას უწყობდა ხელს საქართველოში, თუმცა, ორი წლის შემდეგ ფესტივალ „საჩუქარს“ პრობლემები შეექმნა. მას ცალკე დახმარებისა და დაფინანსების სხვა წყაროების მოძიებით უნდა გაეგრძელებინა თავისი არსებობა.

თანამოაზრეებმა (გიორგი ჩხეიძე, ლაშა ბაქრაძე, ბესო დანელია, გიორგი კოტეტიშვილი, გიორგი ლომიძე და სხვა) თავდაპირველად დააარსეს კინოხელოვნების ცენტრი „პრომეთე“ და ამ მოვლენამ თბილისის საერთაშორისო კინოფესტივალის შენარჩუნება უზრუნველყო. 2002 წელს, უკვე ცენტრის ორგანიზებით, ფესტივალის სრულიად დამოუკიდებლად, შეზღუდული დაფინანსებით ჩატარდა, ტრადიციის სახე შეიძინა და მის დაფინანსებაში მონაწილეობა უკვე ბევრმა ახალმა და არსებულმა სტრუქტურამაც შეძლო.

2004 წელს უკვე გარკვეული იმიჯის მქონე ფესტივალის კერძო სპონსორთა დახმარებით და ახალშექმნილი საქართველოს კინემატოგრაფიის ეროვნული ცენტრის დაფინანსებით გაიმართა. ყოფილი საბჭოთა ქვეყნების კინოპროცესისაგან დამოუკიდებელი და თამამი სარეპერტუარო შინაარსით გამორჩეული ეს სივრცე ირგვლივ კინემატოგრაფისტთა ახალგაზრდა თაობას იკრებდა. მომდევნო წლებში ფესტივალის ორგანიზებაში საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროც ჩაერთო.

უახლეს პერიოდში 2019 წლის ფესტივალის გამარჯვებულებს შორის სრულიად განსხვავებული თემატიკის, ხელწერის მქონე, სხვადასხვა თაობის რეჟისორთა ნამუშევრები გამოჩნდა: დიტო ცინცაძე, მარი გულბიანი, გიორგი სიხარულიძე და სხვა. არსებობს საპატიო „პრომეთეს“ ნომინაციაც, რომელიც იმავე წელს ირაკლი კვირიკაძესა და კარლოს რეიგადასს გადაეცათ. მეტი სხვადასხვა-

ობა და მრავალფეროვნება თითქმის პირველი მოთხოვნა ხდებოდა ყველა ფესტივალისთვის.

კინოწარმოების განვითარებისათვის საფესტივალო დინამიკა აუცილებელი იყო. საქართველოში შექმნილი ახალი ფილმების წარდგენა და მსოფლიო კინოს ნიმუშების ჩამოტანა, ინტერნეტ-სივრცის არსებობამდეც და დღევანდელ რეალობაშიც, პროფესიული პროცესის უწყვეტობას ნიშნავს. ნომინაციებში მონაწილეობენ ბოლო ორი წლის განმავლობაში შექმნილი ფილმები სხვადასხვა კონტინენტიდან და ქვეყნიდან. სწორედ ეს ფესტივალი 2005 წლიდან, საქართველოში გოეთეს ინსტიტუტთან ერთად, ყოველ წელს მაყურებელს და დარგის სპეციალისტებს წარუდგენს უახლეს პერიოდში გადაღებული გერმანული ფილმების პროგრამას, სახელწოდებით „დამზადებულია გერმანიაში“.

ბუნებრივია, ამ ინიციატივამ განსაკუთრებული ინტერესი წარმოშვა ქართულ და გერმანულ კინემატოგრაფიულ წრეებში, რამაც შესაძლებელი გახადა ახალ პროექტებზე მუშაობის დაწყება. გარდა ამისა, სწორედ ამ ფესტივალის სხვა სექციები მასპინძლობს მოწვეულ რეჟისორებს (მათ შორის, სხვადასხვა წლებში, დაწყებული 2011-იდან იყვნენ – ლეო კარაქსი, ბობ რაფელსონი, მაიკლი, ჯო რაიტი, პატრიკ კაზალსი, ჰარუტინ ხაჩატრიანი, ჰიუ ჰადსონი). მთელი მისი არსებობის განმავლობაში ფესტივალი ზრდიდა და ზრდის სექციებს თავისი შინაარსითა და დანიშნულებით: „სპეციალური ჩვენება, მოქმედ პროფესიონალებთან შეხვედრები, მაგალითად, როგორც ფესტივალის მასალებიდან ვკითხულობთ: „სპეციალურ ჩვენებაში“ წარმოდგენილი პროგრამით სხვადასხვა დროს აღინიშნა ნატა ვაჩნაძისა და მიხეილ კალატოზიშვილის 100 წლის იუბილე, სერგო ფარაჯანოვის 80 წლის იუბილე, მიხეილ კობახიძის და ირაკლი კვირიკაძის 70 წლის იუბილე...“²

ფაქტია, რომ საფესტივალო პოლიტიკამ და მისი მენეჯმენტის მიზნებმა ფუნდამენტური ტრადიციის შექმნა განაპირობეს. რაოდენობრივი თუ ხარისხობრივი მაჩვენებლით ქართულმა კინომ აშკარად მოახერხა და მიმზიდველი, განახლებადი გარემოს დაარსებას შეუწყო ხელი. იმავე გვერდზე, რომელზეც თბილისის საერთაშორისო კინოფესტივალის ისტორიას ვეცნობით, ვკითხულობთ:

გასული 12 წლის მანძილზე ფესტივალმა 500-ზე მეტ რეჟისორს, მსახიობს, კინომცოდნესა თუ პროდიუსერს უმასპინძლა.

² გელაშვილი, კინოფესტივალის.

ამ წლების განმავლობაში ფესტივალის სტუმრები იყვნენ კინოს სფეროს ისეთი ცნობილი წარმომადგენლები, როგორებიც არიან ბობ რაფელსონი, ვანესა რედგრეივი, ლეოს კარაქსი, გრეტა სკაკი, მაიკლი, ქშიშტოფ ზანუსი, მიკა კაურისმიაკი, ფრანკო ნერო, ბრუნო დიუმონი, ჰიუ ჰადსონი, ჯაფარ პანაჰი, მარიამ დაბო, აბო ფრენკო როლამი, სერგეი სოლოვიოვი, იესიმუს ტაოლლუ, ჰელმაზანდერს-ბრამსი, ჯორაითი, ჯიმს ტარკი და სხვები. აგრეთვე, უცხოეთში მოღვაწე ქართველი კინემატოგრაფისტები: ოთარ იოსელიანი, მიხეილ კობახიძე, ირაკლი კვირიკაძე, ნანა ჯორჯაძე, ნინო კირთაძე, მიხეილ კალატოზიშვილი, დიტო ცინცაძე, მერაბ ნინიძე და სხვები. ფესტივალის ორგანიზატორებს მუდმივად უწევენ კონსულტაციას ბერლინალეს „ახალი კინოფორუმის“ დამაარსებლები ერიკა და ულრიხ გრეგორები, აგრეთვე სხვა საერთაშორისო კინოფესტივალების დირექტორები, ცნობილი მსახიობები, პროდიუსერები და ამ სფეროს აღიარებული პროფესიონალები. კინოფესტივალის თანამშრომლობს საქართველოში აკრედიტებულ საელჩოებთან და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, გოეთეს ინსტიტუტთან და ფრანგულ ინსტიტუტთან, აგრეთვე ისეთ საერთაშორისო გამოცემებთან, როგორცაა *Hollywood Reporter* და *Screen Daily*.³

საფესტივალო პროცესის უნებლიე, 2020 წლიდან ონლაინ ფორმატზე გადასვლა რომ არა, სავარაუდოდ, ეს მასშტაბი კიდევ გაიზარდებოდა. არსებობს სხვა საფესტივალო სემინტიც საქართველოში, რომელზეც საგანმანათლებლო კომპონენტის უპირატესობაა წარმონიშნული – ახალგაზრდული კინოფესტივალის „თაობა“, რომელიც 2018 წელს დაარსდა მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის და კულტურისა და განათლების ფონდის მიერ. ის ევროპის საბავშვო ფილმების ასოციაციის (European Children's Film Association) ერთადერთი წევრია საქართველოდან და ასევე ევროპული კინოაკადემიის „ახალგაზრდა აუდიტორიის ჯილდოს“ პარტნიორი. ამ ფესტივალის არსებობა ახალგაზრდა თაობის მაცურებლის ინტერესებისკენაა მიმართული და ყველა მისი აქტივობა, ძირითადად, მსჯელობასა და კინოს განვითარების ანალიზზეა ორიენტირებული. კინოფესტივალის პარტნიორებს შორისაა თითქმის ყველა მნიშვნელოვანი კულტურისა და განათლების ორგანიზაცია.

³ თბილისის საერთაშორისო კინოფესტივალის ისტორია.

„ჯიფონის“ საერთაშორისო ფესტივალი, რომელიც 40 წელია იმართება იტალიის ქალაქ ჯიფონი ვალე პიანაში, 2015 წელს საქართველოში პირველად გაიმართა და მასში დაახლოებით 500 ბავშვი მონაწილეობდა. ამ ფესტივალს უამრავი თავისებურება ახასიათებს და მთავარი ისაა, რომ კინოსადმი დაუძლეველ ინტერესს და სიყვარულს ზრდის ჟიურის მოზარდ წევრებში, მონაწილეებსა და უბრალოდ მაყურებელში.

განსაკუთრებით ელის მაყურებელი საქართველოში სამხრეთ კავკასიაში პირველ საერთაშორისო დოკუმენტურ კინოფესტივალს „CineDOC-TBILISI“, რომელიც დოკუმენტური კინოსადმი გაზრდილ ინტერესზე მეტყველებს. ფესტივალი შვიდჯერ ჩატარდა 2013-2019 წლებში, ხოლო მისი მერვე გამოშვება უკვე პანდემიის პირობებში, 2020 წლის აგვისო-სექტემბერში გამოცხადდა. სწორედ ამ ფესტივალის მხარდამჭერია ევროკავშირის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი პროექტი „კრეატიული ევროპა“ (Creative Europe). ამ ფესტივალმა შეიძინა სოციალური და თანამედროვე პრობლემებზე ორიენტირებული, მწვავე ჟღერადობა. მაყურებელი, გარდა იმისა, რომ ეცნობოდა ფილმებს, პირისპირ ხვდებოდა მის შემქმნელებს, გმირებს, მონაწილეებს და იმ სოციალურ პრობლემებზე ესაუბრებოდა, რაც თავად ნახა ეკრანზე.

2019 წლიდან „CineDOC-TBILISI“-მა ახალი ინიციატივა შესთავაზა მაყურებელს და რეგიონალურ დონეზე შექმნა საკონკურსო სივრცე, რომელიც სექცია „Focus Caucasus“-ში აისახა. ეს პროცესიც რეგიონულ პლატფორმას უერთდება და, ფაქტობრივად, სრულიად უნიკალურ, ერთიან კავკასიურ სახლს ქმნის კინოდოკუმენტალისტიკის მიმართულებით.

ამ პროცესის კიდევ ერთი ნათელი გამოხატულებაა ბათუმის საერთაშორისო კინოფესტივალი BIAFF, რომლის მისიის ჩამონათვალშიც ერთ-ერთი პირველი ჩანაწერი ასე იკითხება: „კულტურული ინტეგრაცია და თანამშრომლობა“.

საქართველოში უკვე რამდენიმე წელია, ტარდება ანიმაციური ფილმების ფესტივალის სახელწოდებით „თოფუზი“. ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ღონისძიება თავდაპირველად ანიმაციის განვითარების ფონდის არაკომერციული ორგანიზაციით დაიწყო 2007 წელს. ფონდს ძალზე კონკრეტული მიზანი ჰქონდა – ანიმაციური ფილმების წარმოების ხელშეწყობა და მსოფლიო პროცესში მისი ჩართულობის უზრუნველყოფა. ყოველწლიურმა ფესტივალ-

მა დაახლოებით ოცი რეგიონი მოიარა საქართველოში. ჩატარდა ანიმაციის ვორქშოპები და გაიხსნა სასწავლო სტუდიები, რომელთა რაოდენობა სხვადასხვა რეგიონულ ცენტრში დღეს უკვე ექვსია, თუ არ მოვიზრებთ ცენტრალურ სტუდიას. ამ ფესტივალმა ახალი შესაძლებლობები მისცა ანიმატორებს, მულტიპლიკატორ-რეჟისორებსა და მხატვრებს, მოეძებნათ მხატვრული და ტექნოლოგიური საშუალებები მედიასისტემებისა და ტრადიციული ანიმაციის გამოყენებით, შეექმნათ ექსპერიმენტული ფილმები. აშკარად გაიზარდა ამ პროექტის დაუფლების მსურველთა რიცხვიც, რაც თეატრისა და კინოს უნივერსიტეტში, სამხატვრო აკადემიასა და სტუდიებში ამ სპეციალობაზე მოსწავლე ახალგაზრდების რაოდენობით ფასდება.

ფესტივალების ისტორიას საქართველოში განსაკუთრებული დამსახურებით აგრძელებს ტრადიციული ფესტივალი „ამირანი“, რომელიც ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 80-იან წლებში დაარსდა. თითქმის ყველა ცნობილი რეჟისორი, რომელიც საქართველოში იმ პერიოდიდან დღემდე მუშაობდა და მუშაობს, ამ ღონისძიების პრიზიორი თუ არა, მასში მონაწილე მაინც იყო რამდენჯერმე. საერთო კრიზისის ფონზე ფესტივალი დროებით დაიხურა და უკვე 2007 წელს აღდგა განახლებული სახით. „ამირანის“ განახლება ქართული საფესტივალო ცხოვრების ერთ-ერთი ყველაზე მგრძნობიარე საკითხად იქცა, ვინაიდან ყოველწლიურად ხდებოდა სტუდენტური ნამუშევრების საკუთარ ქვეყანაში წარდგენა და სხვა ქვეყნებიდან მოწვეული სტუმრების ნამუშევართა შეფასება.

ჟიურისა და ორგანიზატორებს შორის სხვადასხვა ქვეყნის უმაღლესი სასწავლებლების წარმომადგენლები არიან. ისინი ყოველწლიურად იცვლებიან, რაც ფესტივალის გადახალისების, მისი ხედვების გამდიდრების, სტუდენტური იდეის წახალისების საშუალებას იძლევა.

კინონდუსტრიის, კინოწარმოების განვითარებისათვის საფესტივალო დინამიკა აუცილებელი იყო. საქართველოში შექმნილი ახალი ფილმების წარდგენა და მსოფლიო კინოს ნიმუშების ჩამოტანა, ინტერნეტსივრცის არსებობამდეც და დღევანდელ რეალობაშიც, უშუალოდ პროფესიული პროცესის უწყვეტობას ნიშნავს.

საბოლოოდ, დღევანდელ დღეს საქართველოში არსებული ტრადიციული თუ ახლად ფეხადგმული ფესტივალები განაპირო-

ბებს ქართული კინოს განვითარების ყველაზე საინტერესო და მნიშვნელოვან გზას სადებიუტო და საავტორო კინოს ხელშეწყობისთვის. რა თქმა უნდა, ნებისმიერი საფესტივალო ცხოვრება რეაგირებს გარდაქმნებსა და ძვრებზე მსოფლიოში. 2020 წლის პანდემიამ ეს პროცესი ვირტუალურ სივრცეში გადაიტანა, თუმცა, თავად პროცესმა გაუძლო გარდატეხებსა და სირთულეებს, რაც, ვფიქრობ, სამომავლოდ ახლებურად წარმოაჩინს ქართული კინოს სახეს.

ბიბლიოგრაფია:

- თბილისის საერთაშორისო კინოფესტივალის ისტორია, https://www.tbilisifilmfestival.ge/ka/about-us/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAAR3INMxnRqXQRvHQ8vuYytt2PJlqYLZP98TO_xNawDbJ5l6fMwJw4Y0jsw_aem_AXqz5xY-AcJShB1tUDRr5XYuC6gcF7uwwqvS09Lq8WjnG9Jxpb8za7c0U-FalX75nUxdRYHt9LlTW4j1eBwK05gf6Y
- გელაშვილი, ლ., კინოფესტივალის 20 წელი, <https://1tv.ge/elit/kinofestivalis-oci-weli/>
- ბათუმის საერთაშორისო კინოფესტივალის მისია, <http://www.biaff.org/ge/mision>
- ბათუმის საერთაშორისო კინოფესტივალის ისტორია, <http://www.biaff.org/ge/history>

Natia Kopaleishvili,
Doctor of Arts
Associate Professor at Shota Rustaveli Theatre and Film Georgia
State University

FILM FESTIVAL DYNAMICS IN GEORGIA

Keywords: film festival, production, process, management innovation, transformations, innovation

Abstract

The history of film festivals in Georgia traces back to the Soviet Union era when Georgia was a part of it, and Georgian films were intertwined with Soviet cinema. However, the historical significance of Georgian cinema was still acknowledged and discussed at both Soviet and international festivals.

Georgian films or directors were typically represented under the Soviet Union's banner at international festivals, leading to the perception of Georgian cinema victories as successes of Soviet cinema in other countries. Despite this, Georgian cinema has earned its reputation in the international festival circuit based on films from various periods and its current successes.

The history of festivals in Georgia is intriguing, with Tbilisi hosting institutional and youth film festivals in the 1980s, and Georgian Youth Cinema participating in numerous international events. Despite social and political upheavals in the 1990s, the festival scene in Georgia remained active. The dynamics of these festivals were crucial for the development of the film industry, showcasing new Georgian films and international productions.

To summarize, nowadays, traditional and newly established festivals play a vital role in supporting debut and art house films, adapting to the evolving world.

Bibliography:

- History of Tbilisi International Film Festival https://www.tbilisifilmfestival.ge/ka/about-us/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAAR3INMxnRqXQRvHQ8vuYytt2PJxlqYLZP98TO_xNawDbJ5I6fMwJw4Y0jsw_aem_AXqz5xYAcJShB1tUDRr5XYuC6gcF7uavqvSO9Lq8WjnG9Jxpb8za7c0UFalX75nUxdRYHt9LItW4j1eBwK05gf6Y
- გელაშილი, ლ., კინოფესტივალის 20 წელი, <https://1tv.ge/elit/kinofestivalis-oci-weli/>
- The Mission of Batumi International Film Festival <http://www.biaff.org/ge/mision>
- The History of Batumi International Film Festival <http://www.biaff.org/ge/history>